

POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE - Oponent	
NÁZEV	SOUČASNÉ TRENDY SPOTŘEBITELSKÉHO CHOVÁNÍ STUDENTŮ V PODMÍNKÁCH ČR
DOKTORAND	Ing. Monika Horáková
ŠKOLICÍ PRACOVISTĚ	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ Fakulta managementu a ekonomiky
ROZSAH PRÁCE	115 stran textu + seznam literatury str. 116 - 125 + 24 stran příloh
ŠKOLITEL	doc. Ing. Zuzana Dohnalová, PhD.
OPONENT	prof. PhDr. Dušan Pavlů, CSc.
HODNOCENÝ ASPEKT	HODNOCENÍ
<u>AKTUÁLNOST ZVOLENÉHO TÉMATU</u>	
<p>Doktorandka – Ing. Monika Horáková – předložila svou práci k obhajobě s tematikou, která je ve struktuře obvyklých doktorských témat poměrně neobvyklá: zabývá se stále ještě mnohdy přehlíženou problematikou poměrně homogenní cílové spotřebitelské skupiny, u níž zkoumá její spotřebitelské chování v rámci analýzy tří základních faktorů: struktury spotřebitelského chování v determinaci disponibilního příjmu, domácí samoprodukce a volného času včetně spánku.</p> <p>Je záslužné, když předmětem analýzy je specifický výsek sociální reality, z níž pak lze vyvozovat přiměřeně zobecňující závěry na chování globální „stejnorodé“ cílové skupiny. Studenti vysokých škol nepochybně představují velmi zajímavý spotřebitelský segment jak z hlediska svého aktuálního chování na trhu, tak i z hlediska prognózy budoucího chování již plnohodnotných spotřebitelů.</p> <p>O aktuálnosti daného tématu tedy není pochyb a je třeba ocenit průkopnický přístup k tématu i hledání metod, jak nejlépe tuto cílovou skupinu operacionalizovat, uchopit, analyzovat a interpretovat její aktuální formy chování na spotřebitelském trhu.</p>	
<u>CÍL A ZVOLENÉ METODY ZPRACOVÁNÍ</u>	
<p>Cíl práce definuje doktorandka na str. 48: „<i>Hlavním cílem dizertační práce je tvorba rozšířeného mikroekonomického modelu rozhodování studenta jako spotřebitele o alokaci času 24 h mezi 3 proměnné: spotřeba (determinovaná disponibilním příjmem), domácí samoprodukce a volný čas včetně spánku.</i>“ Formuluje zároveň 11 dílčích cílů, jimiž naplňuje cíl hlavní.</p> <p>Ve 3. kapitole přibližuje zvolené pracovní metody: jejich výběr a struktura jsou voleny adekvátně tematice - vychází z aktuální sociálně ekonomické praxe, tedy z obvyklého chování studentů, prostřednictvím literárních rešerší sleduje dané téma v domácí i zahraniční literatuře. Na základě prostudovaných pramenů definuje pracovní hypotézy a volí konkrétní pracovní metody – obecně teoretické a empirické. Určuje výzkumný vzorek a charakterizuje metodu sběru, zpracování a interpretace dat. Pracuje s kvantitativním (N=918) i kvalitativním výzkumem s pomocí polostrukturovaných rozhovorů (N=22). Veškeré zjištěné údaje i vlastní hypotézy řádně statisticky verifikuje.</p>	
<u>DOSÁHNUTÉ VÝSLEDKY A SPLNĚNÍ CÍLE</u>	
<p>Cíle definované doktorandkou jsou v předložené práci splněny. Pokud bychom jako hlavní kritérium hodnocení doktorandského studijního úsilí chápali odpověď na základní otázku smyslu doktorského studia - <u>jaký je vědecký, originální, původní přínos dané disertace,</u> pak v případě Ing. Moniky Horákové lze říci, že předložená doktorská disertace je zajímavým</p>	

11 D. Pavlů

a podnětným příspěvkem k poznání specifiky spotřebitelského chování segmentu vysokoškolské mládeže. Co ovšem považuji za problematický faktor celého zkoumání, je nevyhraněný profil zkoumaného vzorku. Doktorandka totiž zkoumá v jednom celku studenty prezenčního i kombinovaného studia, přičemž je nepochybné, že v řadě charakteristik vykazují tyto dvě skupiny poměrně značné rozdíly v mnoha druzích chování – ve velikosti příjmu, v časovém snímku dne, v množství domácí práce, v nákladech na bydlení (doma a na koleji – v podnájmu), ve formách prožívání a objemu volného času a to jak u mužů, ale především u žen studujících v kombinované formě studia, atd. Této otázce se musí doktorandka věnovat v průběhu obhajoby: pokud by vzala v úvahu, že dospělí – ženatí / vdané i svobodní studenti již mají své bydlení, stabilní příjem, jsou determinováni chodem rodiny a péčí o děti, vlastními pracovními povinnostmi, mají ustálené formy spotřebního chování i trávení volného času, pak je nelze analyzovat spolu se studenty, jejichž jedinou povinností je studovat a ke studiu si také (ne všichni) přivydělávat. Zde spatřuji metodologickou komplikaci, které znejišťuje získané výsledky a možnosti jejich generalizace.

PŘÍNOS PRO ROZVOJ TEORIE A PRAXE

Práce jako celek je jistě přínosným počinem pro oblast zkoumání spotřebního chování specifického segmentu spotřebitelské veřejnosti.

Oceňuji odvalu doktorandky pustit se do dosud málo prozkoumané látky, hledání možných a přínosných metod zkoumání. Ocenění zasluhuje také diskuse o zjištěných datech a snaha o vyvozování závěrů. To vše je ovšem zatíženo výše uvedenou metodologickou neuvážeností, která přímo vybízí k tomu, aby kvantitativní data byla překvalifikována a přepočtena na čistě prezenční studenty.

Nicméně je to první práce s danou tematikou a proto hodnotím tolerantněji a konstatuji, že doktorandka přináší podněty pro teorii i konkrétní marketingovou praxi, již umožňuje lepší targeting ve vztahu ke studentům vysokých škol při naplňování svých podnikatelských záměrů. Stejně tak lze z práce čerpat při výuce na vysokých školách, při analýze specifík spotřebitelských cílových skupin a hledání nástrojů pro jejich efektivní formování a spotřební ovlivňování.

STRUKTURA A FORMÁLNÍ ÚPRAVA PRÁCE

Práce je členěna do šesti kapitol, s jádrem vědecké výpovědi v kapitolách první a čtvrté.

První kapitola se věnuje uvedení do problematiky charakteristikou současného stavu řešení analýzy chování spotřebitele na trhu s akcentem na studenta jako spotřebitele. Autorka pracuje s tuzemskou i zahraniční knižní produkcí. Ve druhé kapitole se věnuje formulaci cíle doktorské disertace, hypotéz a vědeckých otázek. Třetí kapitola má metodologický charakter.

Čtvrtá kapitola je pochopitelně nejobsáhlejší, protože obsahuje podrobnou zprávu o výsledcích kvantitativního i kvalitativního šetření ve vysokoškolském prostředí. Pátá kapitola návazně formuluje hlavní autorčina zjištění o přínosu práce pro vědu a praxi. Polední kapitola pak naznačuje možné směry dalšího pokračování ve zkoumané problematice. Závěr sumarizuje hlavní zjištění.

Práci doprovází obsáhlý soupis použité literatury a příloha dokumentující osobní nasazení doktorandky při práci v terénu.

Velmi nerad tak činím, ale nemohu jinak, než kritizovat jazykovou úroveň práce vysokoškolského pedagoga. Že se doktorandka nekamarádí s větinou interpunkcí, to mne rozčilovalo po celou dobu čtení práce. Ale že jsou v práci pravopisné a výrazné stylistické nedostatky považuji za velmi závažný negativní jev především proto, že doktorandka působí jako vysokoškolský asistent a tudíž přímo ovlivňuje jazykovou kulturu budoucích absolventů.

21. 5. 2016

Chybné užívání vztažných zájmen: str. 29 - činnosti, jenž / 31 - produkci, jenž / 63 - výstupy analýzy, jenž byly podloženy /

Pravopisné chyby: str. 34 - může vyvolat **nelibí** pocit / 73 - mohou bezesporu přispět **sami** vysoké školy / 77 - firmy ...by si **měli** být **vědomi**.... / 100 - 2 x - **Změnili** se vám....preference ... totéž v příloze K / 106 - firmy by **měli** přizpůsobit../ 110 firmy **věnovali** / 111 - úřady práce by **měli** vzít /

Chybná stylistika: str. 39 - podle Zilberman a Poole poukazují/ 41- za impulzivní v oblasti módy a rekreaci /42- makroekonomická teorie u tohoto nástroje sledujeme / 43 - úhlu ohledu / 43 - vazba mezi trhem práce ...**podtrhuje podstata** makroekonomického pohledu / 64 - pomocí **počítavých** programů / 73 - byly součástí **dotazníkové** šetření / 76 - či nenadálých okolností **ovlivňující** spotřebitelskou poptávku, ... Stejně jako ostatní skupiny spotřebitelů i na studenty působí řada faktorů podněcující je ke koupi.. / 101 - Jaký postoj máte **na zavedení** školného (postoj k čemu) totéž v příloze K / 102 - technologií **patřící** / 103 - lepší přístup ke zdravotní péči ...pomohlo odhalit množství zdravotních komplikací / 103 - důležitými aspekty ... zahrnují služby / 103 - čas věnovaný domácí samoprodukce / 105 - související s bydlení / 105 - považovaných studenty **jako** nezbytnou součást / 105 - společnosti ... lze zařadit ty / 109 - konečné spotřebitelských výdaje / 113 - provedený výzkum **dala** validní základ / zacílení práce ... byl záměrným výběrem ... rozlišné formy / 115 - musí být zajištěno v podtextu (kontextu?)

Další chyby - str. 39 - navýšení o 126% / 64 - anj. zkratka /
Je to skutečně tristní stav jazykové kultury.

PUBLIKAČNÍ AKTIVITA DOKTORANDA

Na str. 124-125 je uveden soupis 9 publikovaných prací doktorandky, které osvědčují schopnost vytvoření odborného textu a schopnost vystoupit na odborném fóru a obhajovat své vědecké postupy a přístupy.

OTÁZKY DO DISKUSE

1. Jaké důvody vedly doktorandku k tomu, že neanalyzuje zvláště segment prezenčních studentů a studentů v kombinované formě studia? Vždyť v řadě sledovaných položek podle nomenklatury spotřebních vydání (str. 18 práce) nepochybně bude jiná finanční či časová dotace u studentů bydlících na kolejích, či obecněji mimo domov a u studentů bydlících doma. Patrné to je např. na str. 74-75: distribuce dat podle proměnné typu studia, věku a příjmu.
2. Proč v segmentu persuzivních nástrojů, které ovlivňují vysokoškoláky, byla vynechána klasická reklama - ať již masmediální nebo internetová?
3. Nakolik lze výsledky šetření generalizovat na celou vysokoškolskou populaci v ČR.

SOUHRNNÉ STANOVISKO OPONENTA

Předloženou doktorskou disertaci považuji za inovativní práci, potvrzující autorskou snahu analyzovat dosud v tuzemsku jen v malé míře zpracovanou opomíjenou tematiku spotřebního chování vysokoškolského studentstva. Prokazuje obeznamenost doktorandky s tematikou, schopnost aplikovat získané poznatky na konkrétní analytický materiál a vytvářet syntézy dílčích poznatků s hodnotícím postojem. Disertační práci **SOUČASNÉ TRENDY SPOTŘEBITELSKÉHO CHOVÁNÍ STUDENTŮ V PODMÍNKÁCH ČR doporučuji k obhajobě a po jejím úspěšném průběhu doporučuji udělit** Ing. Monice Horákové **vědecký titul PhD. v oboru 620V038 - Management a ekonomika.**

V Praze 2015-09-17

prof. PhDr. Dušan Pavlů, CSc.

prof. PhDr. Dušan Pavlů, CSc.
Klíčovská 18/292
190 00 Praha 9 - Prosek